

UDVIKLING FOR UDVIKLINGSHÆMMEDE. NR. 1. FEB. 2010

lev
bladet

59. ÅRGANG

”

Det tager lang tid at vende så stor en skude

Reportage fra botilbud under forvandling... side 8

ANNONCE

indhold

- 4 Kort nyt**
- 5 Leder** – Det kan nytte at tage medansvar
- 6 LEVs politik om værgemål**
- 8 Det tager lang tid at vende så stor en skude**
– Ny ledelse har vendt tingene på hovedet i et tidligere problemfyldt botilbud
- 21 Er du dækket af dine forsikringer**
– Op til 45.000 kroner mistede ung mand på manglende forsikring
- 22 Følelser er ikke afhængige af intellekt**
– Få hjælp til en sorg-handleplan
- 24 Gooooomorning Vietnam**
– Projektbesøg blev en følelsesmæssig rutchetur
- 29 Kredsgeneralforsamling 2010**
- 33 Debatten** – Skammelige forringelser
- 37 Kommunikation som rettighed** – læs og debatter LEVs politikpapir
- 39 LEV tilbyder nu computerprogrammet Herbor til fordelagtig pris**
- 45 LEV nyt**
- 46 Kort nyt**

Det er gratis at klage til Ligebehandlingsnævnet. Er du i tvivl om, hvordan du skal klage, kan sekretariatet rådgive.

Bliver du forskelsbehandlet?

Ligebehandlingsnævnet

Ny pjece om forskelsbehandling

Ligebehandlingsnævnet udsender nu en pjece som led i forsøget på at gøre bedre opmærksom på mulighederne for at klage over forskelsbehandling.

Nævnet, der har eksisteret i lidt over et år, behandler klager over forskelsbehandling på grund af blandt andet køn, etnicitet, seksuel orientering og handicap på arbejdsmarkedet. Handicap er blandt de sager, nævnet får færrest klager over.

Pjecen fortæller, hvad forskelsbehandling er, hvem der kan klage, hvordan man gør, og hvad man kan opnå ved at klage.

Børnehave holder åbent om lørdagen

Specialbørnehaven Spiren i Horsens Kommune – en institution for fysisk og psykisk udviklingshæmmede børn – holder nu åbent for børnepasning i weekenden. Det giver helt nye muligheder for både børnene og deres forældre.

Joan Lindberg, der er leder af Spiren, oplever ofte, at forældrene føler det som en falliterklæring at have behov for en friweekend uden deres barn.

"Forældrene føler, at de bør passe deres børn selv. Men når de først har overvundet blokeringen, kan de se de mange fordele ved denne aflastningsform. Deres børn bliver passet i vante rammer, og aflastningen gør, at de får mere overskud til den øvrige familie", siger Joan Lindberg.

For øjeblikket passes mellem fire og otte børn i weekendbørnehaven.

Verdenskongres i Inclusion international 2010

Fra den 16.-19. juni i år finder den 15. verdenskongres i Inclusion International sted i Berlin. Mottoet for konferencen er "Transformering af globale rettigheder til handling!", og en række internationale eksperter vil holde indlæg og deltage i diskussioner. Inclusion International håber på mange deltagere, og det kan både være mennesker med udviklingshæmning, deres familier, personale og beslutningstagere, så der kan etableres en bred dialog.

Konferencen vil tage udgangspunkt i FN's Handicapkonvention og herudfra sætte fokus på retten til inklusion i samfundet, kampen mod fattigdom mm. Målet er at sikre, at disse nye rettigheder også bliver en realitet for mennesker med udviklingshæmning.

Læs mere om konferencen på www.inclusion2010.de

Foranstaltningsdomme 2000-2008

Justitsministeriets årlige redegørelse om "tidsbegrænsede foranstaltningsdomme" viser, at der blev afsagt 73 foranstaltningsdomme til udviklingshæmmede i 2008. Det er på niveau med de foregående år. Fra 2000-2008 er der i alt afsagt 536 foranstaltningsdomme til denne gruppe. Lidt over 90 procent af dommene vedrører lettere udviklingshæmmede eller personer, der må ligestilles hermed, skriver NDU-nyt, nr. 4, 2009.

Det kan nytte at tage medansvar

Jeg får ofte fortalt fra forskellige myndigheder, at vi i LEV fokuserer for meget på de dårlige ting og i højere grad burde fortælle de gode historier. Vi vil gerne være positive, men nu er det jo sådan, at en af vores kerneopgaver er at være advokat for mennesker, som ikke selv er i stand til at gøre opmærksom på uretfærdigheder og dårlige livsvilkår

AF SYTTER KRISTENSEN,
LEVS LANDSFORMAND

Man kan godt sige, at artiklen på side otte, der omhandler forholdene i et botilbud på Bank-Mikkelsens Vej i Gentofte, er et glimrende eksempel på begge dele – det vil sige både den positive histo-

rie og LEVs rolle som advokat. Fordi den viser, at tingene kan ændres til det bedre, når der bliver fokuseret på ledelse og faglighed.

Lige præcis ledelse og faglighed er elementer, som LEV gang på gang har påpeget som kerneelementer i et godt tilbud. Jeg har personligt helt tilbage fra før kommunalreformen haft drøftelser med Københavns Amt om forholdene på Bank-Mikkelsens Vej 20-22. Og sammen med utrættelige pårørende har vi siden da ikke bare gjort opmærksom på forholdene, men samtidig vist vejen til et bedre tilbud. Så det kan nytte at have fokus på dårlige forhold. Ikke at man på Bank-Mikkelsens Vej er nået i mål,

men der er lys forude, og vi vil gerne fortælle historien, som meget ærligt beskriver, hvor man har været, hvor man vil hen, og hvad der rykker, når der bliver sat fokus på ledelse, faglighed og ikke mindst menneskelighed.

En anden historie i bladet "Skammelige forringelser" på side 33 fortæller om, hvordan man som pårørende oplever de nye tider efter kommunalreformen. Gør man overfor politikere eller topembedsmænd opmærksom på, hvordan det forholder sig med besparelser – og at vi har svært ved at se, at der ikke er sket forringelser efter kommunalreformen – bliver svaret, at det intet har med kommunalreformen at gøre. Det handler i stedet udelukkende om de økonomiske rammer, kommunerne bydes i disse år.

Det ser ikke ud til, at det bliver bedre, og det er min overbevisning, at vi

som advokat for en gruppe borgere, der ikke altid kan råbe magthaverne op, bør sige fra i forhold til den holdning, der er ved at brede sig i befolkningen. Nemlig, "jamen, hvad skal de gøre de stakkels politikere, der er jo ingen penge". Jeg hørte forleden i meningsministeriet i formiddagsradioen en diskussion om emnet – det handlede om plejehjemmene, hvor

man fyrer rutinede medarbejdere for i stedet at ansætte ledige, som kommunerne har udgifter med. Holdningen blandt panelet var, at hvad skal man gøre, der er ingen penge. Det er en uansvarlig holdning, som et så rigt samfund

som vores ikke bør gøre til sin. Så mit budskab skal være: "Gå ud og argumenter imod. Skriv indlæg i lokale aviser. Bliv meningsdanner!"

*Ikke at man på
Bank-Mikkelsens
Vej er nået i mål,
men der er lys for-
ude, og vi vil gerne
fortælle historien*

LEVs politik om værgemål – sådan er den blevet

I LEV har vi igennem nogen tid arbejdet med at formulere en politik omkring værgemål. Emnet er "varmt", fordi det er følsomt, og fordi det er vigtigt. Processen har været lang, men til gengæld demokratisk

Formuleringen af en politik startede i Ligebehandlingsudvalget, hvorefter diskussionen overgik til Hovedbestyrelsen. Efter HB's diskussioner, blev der sendt et udkast til politik i høring i kredse og tilknyttede foreninger. Først efter indarbejdelse af indsigelser og diskussion på baggrund heraf, blev den endelige politik vedtaget på HB's sidste møde i 2009. Parallelt har mange taget mod tilbuddet om at have lokale møder om værgemålsloven. Mange har således været involveret i at nå resultatet, et politikpapir om værgemål, som ser således ud:

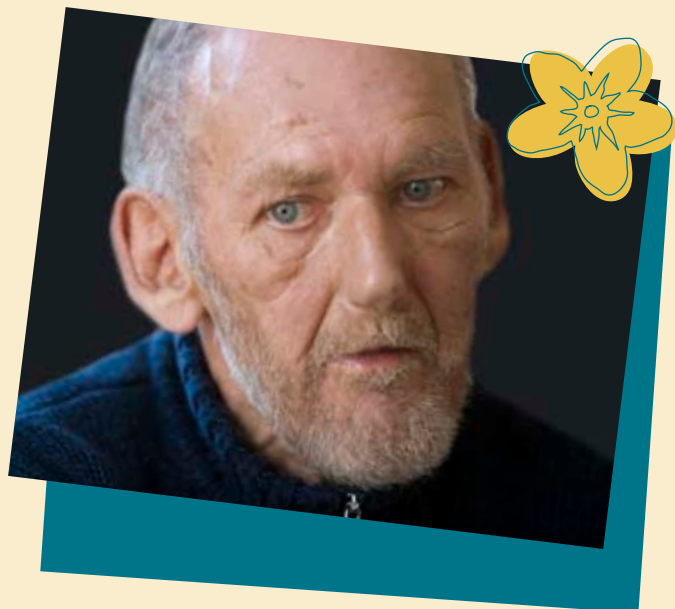
Politikpapir om værgemål

"Landsforeningen mener, at alle har ret til maksimal selvbestemmelse og selvstændighed i deres liv. Udgangspunktet er således, at mennesker med udviklingshæmning bliver myndige som alle andre ved det fyldte 18. år. Dette hæfter sig op på Landsforeningen LEVs principprogram såvel som FN's handicapkonvention.

På grund af den nedsatte psykiske funktionsevne kan nogle have brug for hjælp til forskellige beslutninger i deres liv. Det være sig økonomiske spørgsmål såvel som personlige spørgsmål. Støtten til at udøve sin myndighed skal opleves og efterleves som en repræsentation af personen med udviklingshæmning. Det handler ikke om at bestemme over et andet menneske, men om at repræsentere dette menneskes værdier, ønsker og vilje. Derfor bør værger, så vidt det er muligt, være en, der kender den udviklingshæmmede godt. Der bør derudover, så vidt muligt, være en accept af værger fra den udviklingshæmmede. Den udviklingshæmmede vil derfor normalt være bedst tjent med, at det er en pårørende eller nær ven, der påtager sig værgemålet.

Landsforeningen LEV mener, at en repræsentation medfører nogle krav til værger. For at kunne varetage værgemålet tilfredsstillende mener LEV således, at en værger løbende bør besøge og være i kontakt med den udviklingshæmmede og eventuelt personale, der omgiver den udviklingshæmmede. Dette bør gælde alle værger og dermed også de professionelt beskikkede.

I og med at Landsforeningen anser værgemål som en beskyttelse af en borger med udviklingshæmning, som grundlæggende har ret til størst mulig selvbestemmelse og selvstændighed, bekymrer det Landsforeningen LEV, at selvbestemmel-

sen og beslutninger ofte overlades tilfældigt og uformelt til for eksempel pædagoger eller pårørende uden afgrænsning og uden klarhed over, hvad, hvorfor og hvor meget der overlades til andre at bestemme. LEV mener, at overdragelse af selvbestemmelse er så indgribende overfor den udviklingshæmmede borger, at en formaliseret beslutning er en nødvendig retsgaranti for borgeren.

Overdragelse af selvbestemmelse skal være mindst mulig. Ethvert værgemål skal være skræddersyet til den enkelte med vurdering af de beslutninger og de situationer, værgemålet omfatter. Landsforeningen LEV ser derfor gerne, at lovgivningens muligheder for tidsbegrænsning anvendes i sammenhæng med den enkeltes handleplan, således at der gøres en aktiv indsats

for at udvikle evnen til selvbestemmelse. Dette være sig for eksempel ved at kunne kommunikere sine ønsker eller øve håndtering af penge.

Landsforeningen LEV finder, at lovgivningen på området i hovedtræk er tilfredsstillende, men tvivler på at lovgivningens mange muligheder for netop at afgrænse og skræddersy et værgemål udnyttes fuldt ud. Derudover oplever LEV, at myndighederne ikke er i stand til at føre løbende tilsyn med, at værgemålene er formelt på plads, og at de med jævne mellemrum tages op til vurdering i forhold til afgrænsningen i tid og omfang. Hertil kommer et ønske om at stille mere præcise krav til værgens kontakt og kendskab til borgeren, således at repræsentationen bliver reel."

”

Det tager lang tid at vende så stor en skude

Reportage fra botilbud
under forvandling

Indenfor murene 2

Bank-Mikkelsens Vej 20-28. Navnet er totalt anonymt. Og det er bygningerne, der rummer et bosted for 38 personer med udviklingshæmning i Gentofte, også. Men for beboere, pårørende og personale har der i de seneste år været mere end nok drama og krig i dagligdagen. Nu har en ny ledelse vendt tingene på hovedet og sat gang i en række udviklende tiltag.

Bank-Mikkelsens Vej 20-28 er en del af et stort kompleks, der udgør både hjem og arbejdsplads for omkring 225 mennesker med udviklingshæmning. Området består af Kellersvej, som ligger i Gladsaxe Kommune, og altså Bank-Mikkelsens Vej i Gentofte Kommune.

Bag murene på Bank-Mikkelsens Vej sker der mange ting, som på trods af de institutionsagtige omgivelser sagtens kan fungere som inspiration for andre.

I LEV 8, 2009 var LEV-bladet således på besøg i Blindenetværket på Bank-Mikkelsens Vej. Og denne gang er turen altså kommet til Bank-Mikkelsens Vej 20-28, der har en helt anden historie at fortælle. På www.lev.dk kan du læse alle artiklerne i temaet om livet på Bank-Mikkelsens Vej.

ANNONCE

I mange år har Bank Mikkelsensvej 20-28 været synonym med personaleflugt, magtanvendelser og utallige ændringer i ledelsesgruppen. For to år siden kom endnu en ny forstander, der forsøger at smide tidligere tiders åg og fokusere på en anerkendende tilgang, hvor beboeren og ikke pædagogen er i centrum

AF NANA TOFT ■ FOTO HANS JUHL

En af de værste oplevelser, socialpædagog Anne Grete Nielsen har været ude for, sker en aften for cirka fem år siden. Hun er i hus 20 på Bank-Mikkelsens Vej og er på arbejde med en anden pædagog. En vikar har sin første vagt. Anne Grete befinder sig i den anden ende af huset, da hun hører sin kollega råbe: "Anne Grete, ambulance!".

Anne Grete løfter hovedet, da hun hører sin kollega råbe. Sagde han "ambulance"? Anne Grete er i tvivl om, hvorvidt hendes kollega bare laver sjov. Hun løber ned i den anden ende af huset, mens hun råber: "Mener du det her?", mens hun stikker hovedet ind på en af beboernes værelser.

Her ser hun ham. Al hud er væk på den øverste del af hovedet. Hjelmene ligger på gulvet. Hun henter et håndklæde, presser det mod det åbne sår i hovedet, henter mobiltelefonen og ringer til Falck. Vikaren er besvimet.

- Konsekvensen af den episode blev, at beboeren måtte fikseres i otte måneder, når såret skulle renses. Jeg måtte holde ham i hånden det meste af tiden, fortæller Anne Grete Nielsen.

- I dag ville sådan en episode aldrig ske. En ny vikar ville heller ikke være alene med den type beboer, og hvor vi før ofte brugte ordet "nej" i flæng, er der kommet en helt anden måde at kommunikere på her i huset. Både blandt kolleger og til beboerne. Vi siger stadig nej, men på en positiv måde, forklarer Anne Grete Nielsen.

... Utilstrækkelig forebyggelse af stor arbejdsmængde og tidspres forøger medarbejdernes risiko for at få stress og stressrelaterede sygdomme som for eksempel angst, depression og hjertekarsygdomme

Citat fra rapport fra Arbejdstilsynet

Nogen må jo blive og kæmpe, siger Anne Grete Nielsen, der er en af de pædagoger, der har været længst tid på BMV 20-28.

EN BELASTET FORTID

Det er ikke småting, personale og beboere – og pårørende – har været igennem de seneste mange år på Bank-Mikkelsens Vej 20-22: Mange nye ledere. Personaleflugt. Skyhøjt sygefravær. Magtanvendelser. Kort og godt: Et rigtig vanskeligt arbejds- og boklima.

Et enkelt kig i den seneste rapport fra Arbejdstilsynet fra 2008 giver et tydeligt billede af den turbulens, nogle af huse- ne har været ude for, og især hvordan det har påvirket arbejdsmiljøet. Rapporten lægger ikke fingre imellem i sin konklusion:

”Arbejdstilsynet vurderer derfor samlet, at arbejdet med beboerne i husene 20 og 22 på Botilbud Bank-Mikkelsens Vej 20-28 udsætter medarbejderne for en sikkerheds- og sundhedsmæssig risiko. Utilstrækkelig forebyggelse af stor arbejdsmængde og tidspres forøger medarbejdernes risiko for at få stress og stressrelaterede sygdomme som for eksempel angst, depression og hjertekarsygdomme.”

Der er nu gået godt et år siden Arbejdstilsynets besøg. Og kigger man igen i rapporten og de kommentarer, der er

kommet siden da fra ledelsens side, er der, med den nye forstander Kirsten Jessen i spidsen, iværksat en række initiativer med fokus på etikken. Det handler blandt andet om anerkendende kommunikation, synlige afdelingsledere og en kendt struktur. Faste personale- møder med fokus på det pædagogiske arbejde. I løbet af foråret starter en obligatorisk intro-pakke til alle ansatte, der omfatter en introduktion til neuro- og indsigtspædagogik og ikke mindst ”det anerkendende møde”.

Alt sammen initiativer der skal få bugt med den historik, stedet bærer på og ikke mindst den kultur, der i årevis har gjort stedet til en belastet arbejdsplads.

NI LEDERE OG 132 KOLLEGER

Anne Grete Nielsen er en af de pædagoger, der har været på Bank-Mikkelsens Vej i længst tid. I de ti år hun har været ansat, har hun haft ni ledere og 132 kolleger, fortæller hun. Hun har været på nippet til at sige op flere gange.

- Vores odds har været svære. Jeg har haft mange ledere med hver deres pædagogiske holdning. Og selvfølgelig er det gået ud over beboerne, at vi var tæt på overskuddet. Vi fik mange

FAKTA

FORANDRING

I de halvandet år der er gået, siden Kirsten Jessen blev ny forstander, er der sket en række forandringer i hus 20-22 på Bank-Mikkelsens Vej:

- Fra i 2007-2008 at have seks langtidssygemeldinger af mindst en måneds varighed i det ene af de to huse og to langtidssygemeldinger i det andet hus, er der i dag en langtidssygemelding i det ene hus.
- Fra i 2007-2008 at have seks ubesatte stillinger i dag- og aften-timerne, er der i dag en ubesat stilling i dag- og aften-timerne.
- Hvor der før i tiden typisk var to-tre på vagt ad gangen i hvert hus, er der typisk fire-fem på vagt i dag.
- Antallet af magtanvendelser er reduceret med mere end 50 procent fra 2007-2009.

voldsomme slag og krads. Men se mig nu, siger Anne Grete Nielsen, og hiver ærmebluserne op:

- Jeg har ingen sår. Og forstå mig ret, det er de samme beboere, vi har i dag, som vi havde dengang. Med undtagelse af et par stykker. Vi får stadig niv og krads, men det er en anden stemning, vi har iblandt os i dag. En helt anden arbejdsplads, og det kommer helt sikkert oppefra, fortæller Grete Nielsen og henviser til Kirsten Jessen og de to nye afdelingsledere.

FARVEL TIL MEDARBEJDERE

Kirsten Jessen startede som forstander for Bank-Mikkelsens Vej 20-28 i sommeren 2008 – efter en kortere konstituering i 2007. Hun ved godt, det er en stor mundfuld, hun har givet sig i kast med:

FAKTA

BANK-MIKKELSENSVEJ 20-28

Bank-Mikkelsensvej 20-28 er et helhedstilbud – et botilbud bestående af fem huse og to dagtilbud:

- Hus 20 og 22, også kaldet "forudsigeligheden." Her bor 14 mennesker, der foruden udviklingshandicap har komplekse kommunikationshandicap. De færreste kommunikerer via det verbale sprog. Alle har behov for hjælp til personlig pleje. Beboerne er mellem 24 og 52 år. Funktionsniveauet er typisk fra tre måneder til fire år. Alle skal ledsages på terrænet. Nogle skal guides i boligen, så de ikke uforvarent kommer på terrænet uden ledsager. Hertil er knyttet dagtilbuddet Nummer 17.
- Det er i særdeleshed her i 20-22, der har været tumult i de seneste mange år. Husene har været præget af skiftende ledelser og mange udskiftninger i personalet.
- Husene 24-28, også kaldet "psykiatrien". Her bor 24 mennesker, der foruden udviklingshandicap har forskellige sindslidelser. Beboerne er mellem 35 og 65 år. Funktionsniveauet er for de fleste tæt på sinkeniveauet. Flere har deres daglige gang i lokalområdet. Hertil er knyttet dagtilbuddet Loppen. Disse huse har haft et stabilt forløb med to gennemgående ledere – ud af tre. Sidste år gennemførtes en organisatorisk omstrukturering, og i dag arbejdes i to team med hver sin afdelingsleder.

- Jeg er glad for, at det ikke er mit første lederjob. Lad os sige det på den måde, siger hun med et glimt i øjet.

- Jeg kunne se, at medarbejderne ville mere, end de fik mulighed for. Jeg så også beboere, der ikke fik deres behov opfyldt. Problemet var, at vi ikke havde en fælles holdning til det pædagogiske arbejde. Det var kaotisk for ansatte og beboere, siger Kirsten Jessen og forklarer, at enkelte af medarbejderne følte, at de havde "patent på sandheden", som hun udtrykker det.

- Sidste sommer indgik vi en række fratrædelsesordninger med nogle medarbejdere, der ikke var med på den anerkendende tilgang. Vi så forskelligt på ting, siger Kirsten Jessen, der samtidigt forklarer, at ledelsen af samme årsag har revideret idéen om kontaktpersonerne. I dag arbejder kontaktpersonerne i hus 20 og 22 i teams, såkaldte "levegrupper", og der er blevet indført såkaldte "kommunikationspas" for samtlige beboere.

- Hver beboer har et kommunikationspas, der beskriver hele deres kommunikation, hvor vi tager udgangspunkt i ikke kun det talte sprog, men i total-kommunikation, der også indbefatter mimik, gestik og følelser. Målet er at forstå den enkelte beboer bedre og sørge for, at de oplever, de bliver "mødt", siger en af de nye afdelingsledere, Anne Buss, som Kirsten Jessen ansatte umiddelbart efter sin egen ansættelse som forstander.

Mange af de forskellige kommunikationstiltag, eksempelvis kommunikationspasset, kommer fra Kommunikationscenteret i Hillerød, som man på Bank-Mikkelsens Vej 20-28 indledte et samarbejde med i 2009 for netop at skabe fornyet fokus på dette område.

UFORMELLE LEDERE PÅ RETRÆTE

Men trods tiltag, er det sin sag at ændre en kultur, der har været så belastet i så lang tid.

- Vi startede for halvandet år siden, og vi kan se fremskridt. Det er blevet et bedre sted at være. Men det her er ikke noget, der bare sker over natten, og vi har stadig udfordringer med dele af personalet. I dag er både afdelingslederstillingen i hus 20 og 22 besat, men i de perioder,

Anne Buss: Vi har fået en større fællesskabsfølelse.

hvor stillingerne ikke var besat, var der en række af især de mere erfarne pædagoger, der tog de uformelle lederskaber. Og det er både godt og skidt, siger afdelingsleder Anne Buss.

- I starten havde vi nogle medarbejdere, der ikke ville ledes. Det var svært for dem at lægge de tidligere lederskaber af sig. Det har jo til en vis grad været forståeligt, fordi stedet har været præget af en diffus ledelse uden klare signaler og tilmed et stort flow i ledelsesgruppen. Og der er stadigvæk kampe. Men i dag synes jeg, at vi med en nærværende ledelse – og klare retningslinjer – har fået skabt en større fællesskabsfølelse, siger Anne Buss.

At der stadig er kampe i og med personalegruppen, tyder det såkaldte "skyggepanel", som Anne Grete Nielsen kalder dem, på. Skyggepanelet består af den gruppe af medarbejdere, der fratrådte i sommer - og det faktum, at personalegruppen er en sammensat gruppe af nogle gamle, erfarne rotter og helt nye hoveder.

- Den gruppe af medarbejdere, der rejste i sommer, yder på sin vis stadig indflydelse i huset. Og så har vi samtidig en gruppe herinde, der er blandet. Jeg er jo en gammel rotte og prøver at lytte til de nye, ligesom jeg forventer, at de lytter til mig. Men det er altså en daglig udfordring. Min holdning er, at vi skal blive bedre til at flytte sladder i krogene frem i lyset, så vi kan snakke om tingene, siger Anne Grete Nielsen.

ANNONCE

SAVNER SUPERVISION

At det er et klart skift i ledelsesstilen, der har haft en afgørende indvirkning på arbejdsklimaet på Bank-Mikkelsens Vej 20-28, er der ingen tvivl om. Blandt personalet i hus 20 rangerer Kirsten Jessen som en mindre engel, og alle kammer over af roser til den forholdsvis nyansatte forstander. Også svenskfødte Kjell Nilsson, der ellers havde sagt op for to år siden, men valgte at komme tilbage igen, da han hørte, at Kirsten Jessen havde overtaget forstanderposten.

- Der er en åben dør. Vi kan altid træde ind til dem, og det er en stor forskel. Opgaverne er også mere klart defineret, og de er ikke mindst uddelegeret. Tingene er tydeligere for mig i dag, end de var en gang. Her havde vi slet ikke noget overskud, og det gjorde jo, at beboerne blev nedprioriteret. Og det er jo det værste for en pædagog. Det er jo mit arbejde med beboerne, der gir mening for mig, siger Kjell Nilsson, der dog stadig savner større mulighed for supervision.

- Det er et hårdt arbejde. Det stiller store krav, så jeg så gerne, at vi fik ressourcerne til at få mere supervision. Men i dag har vi jo et økonomisk efterslæb fra de tidligere ledere, der også har brugt

en del penge på vikarer. Så jeg ved ikke, hvordan vi skal få skabt overskud, siger Kjell Nilsson.

HVOR SKAL PENGENE KOMME FRA?

For den nye ledelse er der en lang række tiltag, der allerede er blevet iværksat og en række, der skal på plads. For eksempel er de fysiske forhold et punkt, der må og skal kigges på, men som endnu ikke er kommet på plads. Især i hus 20 og 22 er de fysiske forhold for både personale og beboere ikke optimale, hvilket også bliver bemærket i Arbejdstilsynets rapport.

En større kompetenceplan er udarbejdet, den indbefatter også efteruddannelse af personale. I hus 20 og 22 har der været afholdt kurser i blandt andet anerkendende kommunikation og konflikthåndtering, og ledelsen planlægger en fælles intro-pakke omkring fælles pædagogiske retningslinjer og etiske principper. Flotte tanker og initiativer, fristes man til at skrive, men hvor skal pengene komme fra?

- Vi har fået lidt flere økonomiske ressourcer i 2010. Husene har fået adskilte budgetter, men vi prøver at integrere bo- og dagtilbud og fælles dagtilbud i nummer

Kjell Nilsson: Opgaverne er mere klart defineret – og de er ikke mindst uddelegeret.

17 for beboerne i Hus 20 og 22, forklarer Kirsten Jessen, der samtidigt siger, at de har søgt penge via forskellige puljer i kommunen – netop til kompetenceudvikling.

Afdelingsleder Anne Buss supplerer:

- Pointen er også, at omsorg og nærvær ikke koster noget.

Det er måske en anelse letkøbt? Bare giv beboerne et knus, så går det hele?

- Jo, men det er måske noget med ambitionsniveauet. Vi behøver ikke gå i Tivoli. Det handler om at mærke, hvad de vil.

Jeg føler mig hørt

- I alle de år jeg har været pårørende på Bank-Mikkelsens Vej 20-28 – og det er ti år nu – har jeg forgæves forsøgt at gøre opmærksom på, at beboernes funktionsevne og udviklingsmuligheder i hus 20-22 adskilte sig fundamentalt fra beboerne i hus 24-28, og at det pædagogiske arbejde burde dreje sig væsentligt mere om kommunikation i forhold til de beboere, der er i hus 20-22, som ikke har noget verbalt sprog.

- Jeg er selv uddannet ergoterapeut og har arbejdet med kommunikation til børn uden talesprog i mange år. Jeg tilbød derfor, frivilligt, at lære fra mig. Uden at der dog blev lyttet. Det bliver der i højere grad i dag.

- Forstander Kirsten Jessen har delt husene op og arbejder i dag målrettet med kommunikation og nærvær. I dag oplever jeg, at man er lydhør overfor pårørende. Jeg føler mig inddraget, og jeg føler mig hørt. Det pædagogiske personale har i dag mere fokus på beboernes kommunikationsmuligheder og retten til brugerindflydelse i de små ting i hverdagen i hus 20-22. Det er en stor og vigtig forskel for mig som pårørende.

- Jeg kunne måske godt tænke mig, at tingene gik lidt hurtigere, men de er på vej. Det tager jo lang tid at vende så stor en skude, som Bank-Mikkelsens Vej er."

Alice Hasselgren, pårørende til beboer i hus 20.

-De kloge siger, at en kulturændring tager fem-syv år, så der er en bid vej endnu

Kirsten Jessen

Omsorg – et knus – er nogle gange nok i forhold til at have det godt, forklarer Anne Buss, og Kirsten Jessen supplerer. - Det kan godt være, det er sjovt med en tur i Lyngby Storcenter, men en god oplevelse skal, som jeg har sagt, være ud fra beboernes behov og ressourcer. Ikke pædagogens.

FEM-SYV ÅR FOR EN KULTURÆNDRING

Anne Grete Nielsen havde ellers besluttet sig for at stoppe sidste år. Så ville hun - lige med undtagelse af en af nattevagterne, der har været her i 12 år – være den sidste af de gamle, der havde været på Bank-Mikkelsens Vej i mere end ti år.

Men hun har valgt at blive. Et stykke tid endnu.

- Flere kolleger har i mange år syntes, jeg var en idiot, fordi jeg blev herude. Men der er jo for pokker nogen, der må kæmpe. Der er stadigvæk ikke fod på det hele. Der er stadigvæk folk, der tror, de skal lave private dagsordener, og det er trættende at få nye kolleger hele tiden. Men stemningen er vendt. Så jeg bliver. I hvert fald indtil 2011, hvor jeg bliver 66 år, siger Anne Grete Nielsen.

I ledergruppen fortsætter man også.

- De kloge siger, at en kulturændring tager fem-syv år, så der er en bid vej endnu, forklarer Kirsten Jessen.

Kommunikationstiltag på Bank-Mikkelsens Vej 20-28

I samarbejde med Kommunikationscentret i Hillerød Kommune har Bank-Mikkelsens Vej 20-28 arbejdet med følgende kommunikationstiltag: Boardmaker, Kommunikationspas og Livshistoriebøger/Oplevelsesbøger (endnu ikke implementeret).

BOARDMAKER

Boardmaker er et computerprogram med et stort symbolbibliotek. Billederne kan redigeres og laves helt personlige. Der kan desuden indhentes billeder fra dit personlige fotoalbum og/eller fra internettet.

Billederne kan bruges til at lave strukturtavler, der for eksempel skitserer et forløb. Det kunne være en tur til zoo, eller hvordan man står op, klæder sig på og så videre. Billederne bruges også til at lave overlays på talemaskiner, og der ligger skabeloner til en lang række af de kendte maskiner i programmet. Programmet bruges på den måde både til struktur og til kommunikation.

Bank-Mikkelsens Vej 20-28 har brugt computerprogrammet til at udarbejde de såkaldte "kommunikationspas".

KOMMUNIKATIONSPAS

Et kommunikationspas giver bæreren mulighed for at præsentere sig selv for omverdenen, med særligt fokus på kommunikation. Kommunikationspasset vil som regel have et godt billede af bæreren på forsiden, og bladrer man i det, vil det udover at fortælle, hvordan bæreren bedst kan kommunikere, typisk fortælle om, hvilke interesser bæreren har, hvad vedkommende bestemt ikke kan lide, samt hvis bæreren af passet behøver hjælp til bestemte aktiviteter eller særlig hensyntagen i øvrigt. Formålet er at vise mennesket bag handicappet og gøre det nemmere for andre mennesker, for eksempel vikarer eller helt udenforstående, at kommunikere med bæreren af kommunikationspasset.

LIVSHISTORIE OG OPLEVELSESBØGER

Livshistorie- og oplevelsesbøger er endnu ikke blevet implementeret på Bank-Mikkelsens Vej 20-28, men det er planen, at det er næste skridt efter indførelsen af kommunikationspas. Livshistorie- og oplevelsesbøger gør det samme som kommunikationspas: De hjælper til at forstå mennesket bag handicappet. Her kan være billeder af beboeren som lille og op gennem livet til den alder, de har i dag. Her kan være billeder af familie og venner – og ikke mindst billeder af både små og store begivenheder, ferier eller andre gode oplevelser. Fokus er at vise andre og kommunikere om, hvem beboeren er som person, og hvad beboeren godt kan lide, har oplevet, drømmer om.

Som en sidegevinst har mange, der har arbejdet med livshistoriebøger, oplevet, at bøgerne skærper beboerens identitet og stolthed over at være den, de er. For mange handicappede er identitet en faktor, der med fordel kan udbygges og støttes. Det hjælper livshistorie- og oplevelsesbøger med.

Kilde: Vifo, Hillerød Kommunikationscenter.

ANNONCE

ANNONCE

Er du dækket ind af dine forsikringer?

AF JENS-KRISTIAN MØLLER HANSEN, KONSULENT I HANDI FORSIKRINGSSERVICE ■

Op til 45.000 kroner. Så meget gik en ung mand glip af, fordi han ikke havde en Hændelsesforsikring. Så tjek, om du er dækket ordentlig ind af dine forsikringer

En bekymret mor til en søn, der bor på et bosted, ringer til HANDI Forsikrings-service for at få styr på hans forsikringer.

I dag har han sit indbo forsikret mod brand, tyveri og vandskade. Så skulle uheldet være ude, at hans lejlighed brænder ned, vil forsikringen erstatte det brændte indbo med noget nyt eller udbetale en erstatningssum alt efter alder på tingene. Eller hvis der har været indbrud i lejligheden, hvor døren er smadret, og der har været uvelkomne gæster, som er løbet med tv og stereo-anlæg. Her vil forsikringen også dække.

Sønnen skulle senere på året også en tur sydpå, så derfor var det nødvendigt lige at få tjekket, om der var en forsikring, der dækkede, hvis han kom til skade og havde brug for lægehjælp, eller hvis han

skulle stå i den uheldige situation, at bagagen ikke var dukket op i lufthavnen på grund af forsinkelse.

Sønnen var og er heldigvis dækket, da denne dækning er med i hans Boforsikring på lige fod med hans indbo/ejendele.

- Fint, sagde moderen, - så er han jo dækket godt ind.

- Ja, hans indbo er, men hvad med ham selv? Spurgte konsulenten.

- Øh, ham selv? Jamen er der da noget der? Spurgte moderen.

- Ja, vi har en forsikring, vi kan tilbyde, der dækker ham i det tilfælde, at han kommer til skade. Hvis han er uheldig at brække en finger, en arm eller andet, vil han via denne forsikring, som hedder en Hændelsesforsikring, få udbetalt en erstatning, svarede konsulenten.

- Ej, hvor ærgerligt! Havde jeg bare vidst det sidste år, svarede moderen. Han brækkede nemlig benet under et epileptisk anfald i 2009, hvor han efterfølgende gik til genoptræning i lang tid - ville han have været dækket via denne forsikring?

- Ja, det ville han, svarede konsulenten.

- Hvor meget ville han have fået i erstatning? Spurgte moderen.

- Det kommer selvfølgelig an på, hvor stor en dækningssum, man har valgt, men alt fra 12.500 kr. til 45.000 kr. Det giver da mulighed for at forkæle sig lidt, svarede konsulenten.

Moderen valgte efter denne snak at tegne en Hændelsesforsikring til sønnen, så han nu er godt dækket ind, både hvis der sker noget med hans indbo/ejendele, samt hvis han selv kommer til skade.

KONTAKT

HANDI Forsikringservice på

tlf. 3635 9640 eller

email: handi@lev.dk

Se også vores hjemmeside:

www.handiforsikringservice.dk

Lige som alle andre føler udviklingshæmmede sorg, når de mister en, de holder af. Men i mange botilbud er man rent faktisk ikke klar over, hvordan man skal håndtere sorgen. Nu giver LEV en hjælpende hånd i form af adgang til sorg-handleplaner og en række gode råd

Følelser

er ikke afhængige af intellekt

AF ARNE DITLEVSEN ■

Mennesker med udviklingshæmning mister også pårørende, familie og venner. Men dertil kommer, at de lider en stribe tab i det daglige, som også kan sammenlignes med sorg ved dødsfald. Det er for eksempel tilfældet, når medarbejdere rejser eller bliver syge, eller når medbeboere flytter eller dør.

Det skriver psykolog Tove Svendsen, der i mange år har haft mange mennesker med udviklingshæmning i terapeutisk samtale. Det er hendes erfaring fra disse samtaler, at de fleste har et liv bag sig med megen tab, sorg og kriser, men at de som oftest er forsøgt skærmet mod de svære følelser, der er knyttet dertil.

Hvis du ønsker hjælp og vejledning til, hvordan du kan håndtere sorg-situationer hos udviklingshæmmede, kan du nu på www.lev.dk finde en vejledning i sorg-arbejde udarbejdet af Marianne Hammild Laursen og Henrik Rudy Dahl foruden henvisning til artikler, videnspersoner mm. på området.

Om forståelsen af sorg hos udviklingshæmmede, skriver Tove Svendsen

"Meget få har haft forståelsen af, at mennesker med udviklingshæmning får sat ord herpå eller tør gå ind i det følelseladede rum sammen med dem. Dette efterlader udviklingshæmmede i stor følelsesmæssig ensomhed, som smerter dybt. Bag hovedparten af de

henvendelser, jeg får, ligger en skjult sorgproblematik, der ofte har givet sig udtryk i depressionslignende tilstande, men især i udadrettet eller selvskadende eller anden uhensigtsmæssig adfærd." Således skriver Tove Svendsen i artiklen "Sorg og sorgreaktioner hos mennesker med udviklingshæmning" (se hele artiklen på Tove Svendsens hjemmeside www.ceud.dk).

Om udviklingshæmmedes måde at reflektere på skriver Tove Svendsen

"Når udviklingshæmmede rammes af sorg, reagerer de som alle andre, og gennemgår de samme processer. Det er min erfaring, at de på deres niveau reflekterer endda rigtig meget over det skete og dets betydning for dem, men at deres refleksioner, tanker og følelser altid skal forstås i forhold til deres grad af udviklingshæmning samt især deres følelsesmæssige udviklingsniveau.

Ofte kommer de synlige reaktioner så sent, at omgivelserne har svært ved at forbinde dem med tabet, eller synes "nu må det da snart være ovre".

Sorgprocessen foregår ofte langsommere, blandt andet fordi det tager længere tid for dem at overskue betydningen af det tab, de har lidt, samtidig med at de har sværere ved at få sammenhæng, overblik og mening i et kaos, vi andre også har svært ved. Dette kan hos udviklingshæmmede medføre, at de hyppigt tror, det skete er deres skyld,

også selv om begivenhederne er indtruffet på stor fysisk afstand.

Ofte kommer deres sorg til udtryk gennem udadrettet adfærd også endda mange år senere. Dertil kommer at mange får fysiske symptomer, som de selv kan blive bange for." Tove Svendsen har i øvrigt erfaret, at sorgen kan komme til udtryk i demens- og depressionslignende tilstande. Hun har en del klienter, der har været diagnosticeret og medicineret for disse tilstande, som så har vist sig at være sorg.

Om hjælp til at sige farvel skriver Tove Svendsen

"Udviklingshæmmede skal og kan ikke gå alene med deres sorg og smerte, og vi kan ikke gøre dem mere kede af det ved at tale. Vi skal hjælpe dem til at sige farvel, hvad enten det er et familiedlem, der er sygt og måske ligger for døden eller en medarbejder, der rejser.

Vi skal give tid, tale om gode minder, lave ny tilknytning, så der er minder at leve videre med, og helst skabe ritualer for afsked og farvel, ligesom vi skal støtte udviklingshæmmede til at være delagtige så meget som muligt, i det livet nu byder dem.

Målet er ikke at glemme, men at danne en ny tilknytning, hvor den udviklingshæmmede har den afdøde eller tabte "med sig videre i livet."

FORSKELLIGE KILDER TIL SORG

- Kærestesorg
- Overgreb (fysisk/psykisk/sekstelt)
- Når personale flytter/får nyt arbejde
- Adskillelse
- Dødsfald

Kilde: OmSorg handleplan af Marianne Hammild Laursen og Henrik Rudy Dahl

GODE RÅD TIL PERSONALET, NÅR EN PERSON MED UDVIKLINGSHÆMNING ER I SORG

- "Hensyn" er ikke en undskyldning for ikke at gøre noget, så derfor, når en bruger er i sorg, er det personalets ansvar at sørge for at støtte den enkelte i sorgarbejdet
- Udviklingshæmmede er oftest konkret tænkende. Så gør sorgarbejdet konkret.
- Personen med udviklingshæmning skal inddrages – ikke skånes. Hjælp eventuelt den enkelte med at fortælle andre om sorgen
- Personalet må ikke lade sig afvise. De har primært ansvaret for kontakten
- Personalet skal eventuelt skabe historie sammen med beboeren. Lav eventuelt minder

Kilde: OmSorg handleplan af Marianne Hammild Laursen og Henrik Rudy Dahl

OMSORG HANDLEPLAN – EN VEJLEDNING I SORG

En vejledning i "sorg". Sådan kan man se den OmSorg handleplan, som Marianne Hammild Laursen og Henrik Rudy Dahl har udarbejdet, og som nu er tilgængelig på LEVs hjemmeside www.lev.dk

Marianne Hammild Laursen og Henrik Rudy Dahl lavede OmSorg handleplanen i forbindelse med deres afsluttende opgave på pædagogik-studiet. Baggrunden var, at der simpelthen manglede materiale om sorg-bearbejdning i forhold til mennesker med udviklingshæmning.

Marianne Hammild Laursen kommer i øvrigt gerne ud og underviser i brugen af sorg-materialet. Hun kan kontaktes på marianne@hammild.dk

FÅ MERE AT VIDE OM SORG

- www.lev.dk
- www.ceud.dk – CEUD er en forkortelse af Center for udviklingshæmning og psykisk velvære. Det er psykolog Tove Svendsens firma, og her kan man læse artikler om udviklingshæmning og sorg og selvfølgelig komme i kontakt med Tove Svendsen

På følelsesmæssig rutchetur i Vietnam

Gooooomorning Vietnam! Sådan råber Robin Williams i filmen af samme navn eksalteret morgen efter morgen. Og sådan havde jeg det hver morgen under mit besøg i Vietnam, hvor jeg på vegne af LEV mødte en masse forældre til udviklingshæmmede, som lever under helt andre vilkår, end vi kan fatte i Danmark. Men Vietnam er på vej frem, og accepten af handicappede i samfundet er stigende

Glæde, kram og nysgerrighed, tårer og spændende dialog. Sådan var det Vietnam, jeg som FU-medlem besøgte i november sidste år. Og meget mere. Således har jeg aldrig set så mange scootere før, som der er i Hanoi's gader! Jeg var i Vietnam sammen med LEV-konsulent Dan Schimmell og LEV-projektmedarbejder Rikke Pinborg for at besøge de projekter og møde de mennesker, som LEVs engagement i Vietnam har berøring med. Det var på alle måder en overvældende og dybt fascinerende oplevelse.

LEV har siden 2001 haft projektsamarbejde i Vietnam. Blandt andet har vi arbejdet meget med at etablere familiegupper forskellige steder i hovedstaden Hanoi. Derfor skulle vi naturligvis også besøge nogle af disse familiegupper.

SYNLIGHED OG BEGYNDEnde ACCEPT

Besøgene foregik hjemme hos grupperne privat. Den første gruppe var forældre med børn med forskellige udviklingshandicap. Der var ni familier samlet, og der blev budt på stor gæstfrihed og te – det bliver man budt alle steder. Som forældre til et barn med udviklingshæmning bliver man i Vietnam ofte isoleret og ekskluderet fra både naboer og omkringliggende lokalsamfund. Det,

at man var begyndt at danne grupper til udveksling af erfaringer og problemer, havde for det første hjulpet med, at man ikke var alene. For det andet var der en begyndende accept fra naboer og lokalsamfundet, da grupperne skiftevis mødtes hos hinanden, så naboer og andre kunne se, at man ikke var isoleret, og at det ikke var "farligt" at have kontakt med en familie med et udviklingshæmmet barn. Ret rørende og eftertænksomt når vi tænker på vores mangeartede muligheder som forældre til et udviklingshæmmet barn i Danmark. Børnene fra denne forældregruppe var alle tilknyttet Morning Star Centret, som vi skulle besøge dagen efter, og var samtidig også mere velstillede – der er egenbetaling for skole og pasning.

BARske VILKÅR

Besøget hos den anden gruppe var forældre til børn med autisme. Det var en enlig mor, der lagde hjem til vores besøg. Kårene var trange, men den stolthed og optimisme, som vi oplevede hos de otte-ti familier og deres børn, overskyggede eller i hvert tilfælde satte virkeligheden lidt i skyggen. Også disse familier skulle selv betale for deres udviklingshæmmede børns skolegang – det skal man næsten alle steder – og når skolepengene er betalt, er der ikke

meget at rutte med. Det sætter også det hele lidt i perspektiv, at når barnet ikke kan gå i skole mere, er det ofte sådan, at den ene forælder – oftest moderen – må gå hjemme og passe barnet og dermed mister familien en indtægt. Så er der ikke ret mange muligheder for en enlig mor, som hende der lagde hjem til vores besøg – ret skræmmende tænkning.

Onsdag var det igen tidligt op og af sted ud i det trafikale inferno. Vi skulle som det første besøge Phuc Tue Centret, et center for 70 børn med udviklingshæmning i alderen 6–18 år. Da Dan fortalte, at jeg selv var far til et barn med Downs syndrom, opstod der en meget emotionel situation, og vores kvindelige vejviser begyndte at græde, og jeg fik en kæmpe krammer. Da fik selv jeg, vikingen fra det høje nord, fugtige øjne. Der blev et helt andet nærvær og frirum, og jeg blev vist rundt og præsenteret for børnene og de ansatte som far til et udviklingshæmmed barn. Det var fantastisk at se, hvilket engagement der blev lagt fra dagen fra de ansattes side. Der blev trænet i mange forskellige former for stimuli, sprogtræning, begrebsafklaring og hos de større børn undervist i matematik, læsning og skrivning. Trods trange og beskedne fysiske rammer blev alle kvadratmeter udnyttet optimalt.

Af sted i taxi igen. Målet var Morning Star Centre, et center der har flere forskellige afdelinger rundt omkring i Hanoi. Det er samtidig et center, som LEV har samarbejdet med gennem en årrække. Centret lever og drives af en økonomi sammensat af forældrebetaling og donationer fra hele verden, og i særdeleshed fra Australien. På centret gik de meget op i fysisk stimulering, og der var, efter den standard vi ellers havde oplevet, indrettet ret moderne faciliteter med mange sansemotoriske redskaber. Blandt andet havde de lige modtaget 15 nye kørestole fra donationer i Australien.

PÅ EGNE BEN I KHAOU CHAOU

Tiden var ved at være til, at jeg skulle tage afsked med Thuan (ind til januar LEVs projektmedarbejder i Vietnam), Dan og Rikke. De to sidstnævnte skulle tilbage til Danmark. Jeg skulle de næste par dage stå på egne ben sammen med vores projekt manager Doung på besøg i Hung Yen distriktet til en by ved navn Khaou Chaou, som ligger cirka 70 kilometer sydøst for Hanoi.

Vores første mål med turen var et besøg på Khaou Chaou Rehabilitation School. Og her var det helt anderledes, fra det vi havde oplevet i Hanoi med de privat finansierede skoler og centre. Det var nemlig en statsstøttet skole og skolehjem for børn med udviklingshæmning.

Vi blev budt velkommen af den kvindelige "Headmaster", den kvindelige formand for "Women Union" og den kvindelige formanden for forældreforeningen "Khaou Chaou Rehabilitation School Parents Association". For mig var det meget nyt, også at jeg ikke havde den støtte i Dan og Rikke, som havde været et perfekt team match tidligere på ugen. Jeg stod på egne ben og var på en repræsentativ opgave for LEV. Det var mig, som skulle føre ordet, men igen var der en imødekommenhed, der gjorde det meget let og fjernede den værste nervøsitet. Der blev en meget personlig og frimodig dialog. Jeg blev sat grundigt ind i de tre kvinders områder, og forældreforeningen var samtidig dem, der fremadrettet skulle indgå i vores fælles projekt "Supporting Center For Parents Of Learning Disabled Children".

For første gang så og mødte jeg udviklingshæmmede over 18 år. De havde på skolen et uddannelsesprogram for voksne med afprøvning af forskellige jobmuligheder og træning i disse. Der var blandt andet et motorværksted, hvor de reparerede maskiner, cykler og scootere og et sy- og skrædderværksted, hvor de fremstillede skoleuniformer til distriktets skoler.

STOLTHED OG TROEN PÅ EN GOD FREMTID

Resten af dagen og den følgende dag var vi på besøg i forskellige familiegrupper. Vi var i en dejlig kontrast til storbyen Hanoi, der trods solskin var diset på grund af smog. Her var vi på landet med en flot blå himmel og en meget smal vej!

I de forskellige grupper, vi besøgte, blev der holdt taler og udtrykt stor glæde og gavmildhed overfor LEV og min tilstedeværelse. Jeg holdt også tale, og efterfølgende havde vi en god dialog. Det påvirkede dem meget, at jeg ikke bare var en specialist/embedsmand, men var en forælder til et udviklingshæmmed barn, og derfor politisk engageret i LEV. Jeg skulle selv kæmpe med mine følelser mange gange – og måtte erkende at følelser og visen sin sårbarhed er et fælles internationalt udtryk, som alle kan forstå. Jeg stillede op til eventuelle spørgsmål og hold da op, hvor var forældrene videbegærlige. De var specielt meget interesserede i, hvad der kunne vente deres børn, når de blev voksne, hvilke muligheder der var, og hvordan vi gjorde i Danmark. Det tjener lige til forståelsen, at specielt på landet, hvor alle er hinduer og tror på reinkarnation, er opfattelsen stadig, at det at få et barn med udviklingshæmning er en straf for at have levet et syndigt liv i et tidligere liv. Så det er ikke bare isolationen i lokalsamfundet, de føler, det er også en religiøs straf. Så meget af vores snak gik på stolthed og retten til livet, uanset de vilkår vi er født under eller med.

Det var en tur med mange indtryk og også stolthed. Tænk at vi i LEV et andet sted i verden kan gøre noget så simpelt som at være medvirkende til at danne familiegrupper, give dem uddannelse og så kan gøre en så stor forskel – det skal vi huske i LEV.

LEVS PROJEKTER I VIETNAM

Landsforeningen LEV har to igangværende projekter i Vietnam. Match-projektet, der modtager støtte fra Danske Handicaporganisationer (DH), har været i gang siden april 2009. I dette projekt samler man forældregrupper fra Hanoi og Khaou Chaou til en fælles organisation og forbedrer deres evner og muligheder for at lave projekter og tale folk med udviklingshæmnings sag over for myndigheder og befolkningen generelt. Projektet løber frem til udgangen af september 2010. Det andet projekt modtager støtte fra Projektrådgivningen og er netop ved at starte op. Dette projekt skal arbejde med at udvide antallet af selvhjælpsgrupper i Hanoi og Khaou Chaou og forbedre selvhjælpsgruppernes muligheder for at forbedre vilkårene for folk med udviklingshæmning. Projektet løber frem til udgangen af 2012.

*Artiklens forfatter,
Lasse Surrow, i godt selskab.*

ANNONCE

Kredsgeneralforsamlinger 2010

KREDS	TID		STED
Assens/Middelfart/Nordfyns	13. april	kl. 19.00	Værkstedet Pile, Pilevej 4, Årup
LEV Billund	15. marts	kl. 19.00	Cafe himmelblå, Sydtoften 8, Grindsted
LEV Dragør-Tårnby	10. marts	kl. 18.00	Foreningscenteret på Amager
LEV Faaborg-Midtfyn/Ærø	23 marts	kl. 19.30	
LEV Faxe/Vordingborg	7. april	kl. 18.30	Hollænderhaven, Fuglebakken 3, Vordingborg
LEV Fredensborg	27. april	kl. 19.00	Maglegårdsvej 625, Fredensborg
LEV Furesø	28. april	kl. 17:30	Satelitten, Mødelokale 1, Bymidten 46, Værløse
LEV Gladsaxe	26. april	kl. 19.00	"Lille Sal", Gladsaxe Hovedbibliotek, Søborg Hovedgade 220, Søborg
LEV Halsnæs	22. april	kl. 19.30	Hos Lone Ramsøe, Melbyvej 63, Melby
LEV Helsingør	23. marts	kl. 19.00	Espergærde Bibliotek
LEV Herlev	19. april	kl. 19.00	Herlev Medborgerhus, Herlevgårdsvej 18 Herlev
LEV Herning Ringkøbing/ Skjern	15. april	kl.19.00	Knudmoseskolen i Herning
Lev Hjørring/Brønderslev/ Jammerbugt	8. april	kl. 19.00	Beskyttet Værksted (NBV), Georg Jensens Vej 12, Hjørring
LEV Holbæk	27. april	kl. 19.30	Ladegårdsskolen, Vandtårnsvej 10, Holbæk.
LEV Holstebro	23. marts	kl. 19.30	Holstebro Aktivitetscenter, Danmarksgade 13, Holstebro
LEV Kolding	13. april	kl. 19.00	Nordhøj, Niels Bohrsvej 6, Kolding
LEV København	14. april	kl. 19.30	Ungdomsskolen i Utterslev, Horsebakken 19
LEV Mariagerfjord/Rebild/ Vesthimmerland	15. april	kl. 19.00	Voksenskolen i Aars
LEV Næstved	25 marts	kl.18.30	Café Årgården, Ågade 2, Næstved
LEV Odder/Samsø	23. marts	kl. 19.00	Fabos, Stenslund Odder
LEV Odense	13. april	kl. 19.00	Dagcenteret Bjerpegården, Bjerpegade 15, Odense C
LEV Roskilde	12. april	kl. 19.00	Frivillig Centret, Frederiksborgvej 2, kælderens, Roskilde
LEV Rødovre	22. marts	kl. 19.00	Rødovregård, Kirkesvinget 1, Hestestalden
LEV Silkeborg	15. april	kl. 19.00	Silkeborg Medborgerhus
LEV Skive	24. marts	kl. 19.00	Skovly, Viovej 2, Skive
LEV Stevns	12, april	kl.19.30	Højskolen Elverhøj, Gammel Køgevej 1, Klippinge
LEV Svendborg/Langeland	12. april	kl. 19.00	CSV Skolen, Jernbanegade
LEV Sønderborg	25. marts	kl. 18.00*	Skrænten 25, Sønderborg
LEV Tønder	22. april	kl. 19.00	Tønder Voksenskole, Ludwig Andresensvej 39A, Tønder
LEV Vejle	14. april	kl. 19.00	CSV, Solsikkevej 6, Vejle
LEV Aabenraa	9. marts	kl. 19.30	Nygadehuset i Aabenraa
LEV Aalborg	22. april	kl. 19.00	Værestedet, lækkegade 7, Aalborg
LEV Århus/Norddjurs/ Syddjurs	23. marts	kl. 19.30	Lærerværelset på Stensagerskolen, Stensagervej 11, Viby

Generalforsamlingerne skal i henhold til LEVs vedtægter annonceres i LEV-bladet mindst fire uger før de afholdes.
Se LEV 8, 2009 for tidligere annoncerede generalforsamlinger.

* Rykket en time tilbage i forhold til tidligere annoncering i LEV 8, 2009

ANNONCE

SØLUND MUSIK-FESTIVAL

25 år

Onsdag 09. juni:

Skole- og bb. bands,
Birthe Kjær, Jokeren,
Dalton, Kandis, Magtens
Korridorer, Hej
Matematik, Dodo & the
Dodos, Thomas Holm,
Ida Corr, Kisser & Søren,
Richard Ragnvald, Pet
Mic's, Bjørn & Okay,
Nadolny & Flegge Bach,
Rock Nalle, Tom
Donovan, Ivan Sand &
Sahasras Dreng

Torsdag 10. juni:

Fødselsdags Show,
Big Fat Snake, Lars
Lilholt Band, Sanne
Salomonsen, Infernal,
Etta Cameron Gospel
show, Erann DD, Ib
Grønbech & Sixpack,
Zididada, Keld &
Hilda, Karl Hermanns
trio, Fede Finn & Funny
Boyz, Tournesol, Ester
Brohus, Sgt. Major.

Ret til ændringer forbeholdes

**GRATIS! Tirsdag 08. juni med bla.: Bamses
Venner, Lis Sørensen, The Blue Van, Hawkeye
& Hoe (irl) Michelle Birkballe, Bootles (uk)
Tirsdagens koncerter er der fri adgang til,
hvis du har købt billet til 1 - eller 2 dage.**

1986-2010

Priser 2010

1-dagsbilletter (onsd eller torsd) 325 kr. 2-dagsbillet (onsd og torsd) 550 kr.
Camping 35 kr./nat Morgenmad 50 kr. Indendørs overnatning 50 kr./nat

Billetsalget starter mandag den 1. Marts klokken 09.00 på telefon 86 52 55 66

(OBS!! Ved bestilling skal du have telefon nr., navn, adresse og evt. ean - nr. PARAT!!)

Efterfølgende kan spørgsmål vedr. din bestilling - **KUN!! ské på telefon 86 52 55 66, (svarer døgnet rundt)**. Indtil sidste indbetalingfrist den 19. marts, kan du ændre din bestilling på tlf. 86 52 55 66 i tidsrummet 10.30 - 12.00. Vi sender dig et fortrykt girokort. Du indbetaler det fremsendte girokort, således at girokortet er poststemplet **senest den fredag den 19. Marts. Overskrides betalingsfristerne sendes rykker. Betales rykker ikke inden 3 dage, ja, så sælges billetterne til anden side.**

**HUSK at du igen i år har mulighed for at købe - og sælge billetter via:
www.solundfestivalen.dk (gå i forum og opret profil.)**

ANNONCE

Skammelige forringelser

Besparelser der bliver omtalt som "rationaler". Kommuner der overlader det beskidte arbejde med forringelser til institutionerne – efter at kommunerne selv har fået aben fra staten. Det er skammeligt, og er det næsten umuligt at gennemskue de mange besparelsesforslag på handicapområdet, mener dette indlægs forfatter

Af Lise Koch, Vanløse. Lise Koch er søster til og værge for Anders Thim, der bor i Brejninge

I det seneste nummer af LEV bladet efterlyser LEVs formand oplysninger fra kredsene om besparelser i kommunernes serviceniveau for vore udviklingshæmmede medborgere. I forbindelse med gennemførelsen af kommunalreformen lovede det smalle folketingsflertal nemlig, at serviceniveauet for disse mennesker ikke ville blive forringet som følge af reformen. Det følgende er et forsøg på at imødekomme formandens opfordring.

Jeg er værge for min nu 61-årige lillebror Anders, der som seks-årig blev anbragt i den daværende institution for åndssvage i Brejninge ved Vejle. I de seneste mange år har han levet i bofællesskabet Postens Vej, én af fire resterende institutioner for udviklingshæmmede i Brejninge by. Ved kommunalreformen blev disse institutioner i første omgang overtaget af Region Syd, men kort tid senere overtaget af Vejle Kommune.

Efter meget nøje at have gennemgået alle overtagne institutioner med videre i Vejle Kommune traf kommunen beslutning om at bevare, renovere og delvis nybygge de fire institutioner i selve Brejninge by. Der blev ved den beslutning virkelig lyttet til såvel personale som pårørende. I begyndelsen af december sidste år fremlagde Vejle Kommune så et Forandrings- og effektiviseringsprojekt i Brejninge. Besparelseskataloget er meget detaljeret. Det vil fremgå af det følgende, at det ikke er min hensigt specielt at hænge Vejle Kommune ud. Af mit hørings svar af 21. dec. 2009 fremdrager jeg kun nogle betragtninger, som kan belyse generelle problemstillinger i alle landets kommuner.

OM FORANDRINGS- OG BESPARELSESPROJEKTET

Selvfølgelig skal man altid, og da især i forbindelse med bygningsmæssige ændringer, overveje, hvilke fordele og ulemper der kan være ved ændrede procedurer eller anderledes prioriteringer. Min gennemgang af de i alt tolv fokusområder viser imidlertid, at de for største-partens vedkommende ikke er afledt af bygnings- og placeringsmæssige ændringer, men må betragtes som det, de er, nemlig egentlige besparelser. Disse besparelser er affødt af den tvungne opgave, som Vejle Kommune har pålagt institutionerne i Brejninge, nemlig at der sammenlagt skal spares godt 12 millioner i driftsudgifterne for de fire institutioner, svarende til syv procent af det samlede driftsbudget! At det også har været kommunens hensigt fremgår af kommissoriet for projektets enkelte punkter, der detaljeret udpinder og pålægger besparelserne, kaldet "rationaler". Er der i øvrigt en særlig begrundelse for eller mening med at tale om "rationale", når der reelt menes det, det er, nemlig besparelser? "Nysprog"?

Er der i øvrigt en særlig begrundelse for eller mening med at tale om "rationale", når der reelt menes det, det er, nemlig besparelser?

Herved bekræftes desværre de bange anelser om konsekvenserne af kommunalreformen, hvor det blev lovet, at der ikke ville ske forringelser på handicapområdet. Det er skammeligt, at statens stramme styring af kommunernes indtægter og udgifter har som konsekvens, at kommunerne må lade det gå ud over de områder, der ikke er totalt statsstyrede, nemlig – ud over folkeskole og de gamle – de svageste grupper i samfundet, de handicappede. Mine måske lidt vrede bemærkninger skal forstås i lyset af disse konsekvenser. Jeg mistænker således ikke Vejle eller andre kommuner for ligefrem at ønske eller at ville indføre forringende besparelser på handicapområdet. Staten beslutter og lader kommunerne udføre det beskidte arbejde.

ANNONCE

Det vil sige, at det fremover skal være Horsens Kommune, der ikke har set min bror siden 1954, der skal bestemme hvilke hjælpemidler og andre særtilbud min broder kan modtage

Anders Thim og Lise Koch.

PERSONALEMÆSSIGE FORRINGELSER

Sådanne sker der også – ud over de i projektet foreslåede. Kommunen har tidligere afvist, at der kunne blive tale om besparelser eller forringelser for personalet, bortset fra måske lidt pedelvirksomhed. Nu viser det sig, at kommunen, i hvert fald på handicapområdet, overgår fra fast normerede stillinger til et fast kronebeløb til at aflønne personale for. Og hvorfor nu overgå til lønsum? Jo, det betyder, at det vil være (for) dyrt at holde på de erfarne, dygtige medarbejdere med høj anciennitet, der hidtil har været den helt store fordel ved Postens Vej. Det er mennesker, det her drejer sig om – der er brug for sikkerhed for at kunne råde over et fast antal nødvendigt og dygtigt personale for at kunne betjene døgninstitutioner med totalt hjælpeløse beboere humanitært, både fysisk og psykisk og udviklingsmæssigt. Med ændringen kan kommunen uden selv at se de grimme konsekvenser blot skære i lønsummen og så lade institutionerne om at udføre det ubehagelige arbejde.

SPECIALISEREDE TILBUD OG HJÆLPEMIDLER

Også med hensyn til særlige tilbud til vore beboere ser det sort ud. Ind til nu har det været sådan, at det har været husets personale og afdelingsleder, der har besluttet, hvilke tilbud der skal gives den enkelte – eksempelvis med hensyn til hjælpemidler, beskæftigelse, udflugter og så videre. I forbindelse med det seneste behandlingsmøde for min bror har jeg fået oplyst, at huset nu kun har indstillingsret, men at beslutningskompetencen er henlagt til en sagsbehandler i kommunen, som ikke kender beboeren i dagligdagen. Hvorfor mon det? Man får let den tanke, at det vil være lettere for kommunen at styre udgifterne ved generelle regler om, hvad der må – eller især ikke må – ydes til hvem, hvorved man mister den hidtidige individuelle sagsbehandling,

som i øvrigt er forudsat i lovgivningen. Eller er der en anden, saglig begrundelse for ændringen?

Helt galt bliver det da, hvis man gennemfører aftalen – i forbindelse med kommuneaftalen 2009 – mellem Kommunernes Landsforening og staten om borgere med betydeligt handicap, der er visiteret til botilbud mv. i andre kommuner. Der henvises til pressemeddelelse af 5. november sidste år om "Personer med betydelige handicap i økonomisk lænke" fra Danske Handicaporganisationer. Det fremgår heraf, at det fremover er den kommune, der betaler, der også skal stå for alle bevilninger. Det vil sige, at det fremtidig skal være Horsens Kommune, der ikke har set min bror siden 1954, der skal bestemme hvilke hjælpemidler og andre særtilbud min broder kan modtage. Og hvorfor mon det? Efter det oplyste skyldes det kommunernes manglende tillid til, at opholdskommunen træffer fornuftige beslutninger, hvorfor man trækker beslutningskompetencen hjem til betalingskommunen, naturligvis med henblik på at kunne spare udgifter (allerede sagsbehandlingen i betalingskommunen skal jo først dækkes). Alene for de fire institutioner i Brejninge drejer det sig om tre fjerdedele af de anbragte. Og så taler man om tillidsreform og afbureaukratisering! Igen: man kan skære i betalingskommunen uden selv at se de grimme konsekvenser for den handicappede i opholdskommunen.

Senest forlyder det, at Dansk Folkeparti sammen med oppositionen er imod det nu fremsatte lovforslag (om sammenhæng mellem visitationskompetence og finansieringsansvar på det specialiserede socialområde). Der er kun at håbe på, at flertallet så også holder denne gang, og at protesterne bliver hørt, så aftalen ændres og den nuværende orden opretholdes.

ANNONCE

Retten til at kommunikere

Udviklingshæmmede med kommunikative funktionsnedsættelser har også krav på at kunne ytre sig. Nu har et udvalg i LEV lavet et udkast til et politikpapir på området

AF ARNE DITLEVSEN ■

"LEV ønsker at lave en kommunikationspolitik om retten til kommunikation for mennesker med udviklingshæmning i henhold til FN's handicapkonvention."

Sådan lyder et punkt i det kommissorium, som det udvalg, der i 2009 blev nedsat for at udarbejde et forslag til en LEV-politik for kommunikationsretigheder for mennesker med udviklingshæmning og kommunikative funktionsnedsættelser, fik.

NU FORELIGGER UDVALGETS POLITIKPAPIR. HERI STÅR BLANDT ANDET:

"Landsforeningen LEV vil medvirke til at sikre retten til kommunikation og retten til udvikling af et brugbart sprog for LEVs målgruppe med kommunikationsvanskeligheder."

"Ytringsretten, selvbestemmelse og medbestemmelse i eget liv kan kun opnås ved udvikling af et forståeligt sprog - på egne betingelser og i kommunikation med omgivelserne. Der er behov for en særlig indsats for mennesker med multiple funktionsnedsættelser uden talesprog, som ofte overses og mistolkes."

LEV VIL IFØLGE POLITIKPAPIRET ARBEJDE FOR:

"At kommunikation skal være en kerneydelse, og der skal udarbejdes standarder på lige fod med dem, der er gældende for magtanvendelse og medicinbehandling."

DET VIL KRÆVE:

"At alle kommuner i deres handicappolitik beskriver kommunikation som en kerneydelse i forhold til mennesker med udviklingshæmning, samt hvordan dette skal effektueres og løbende evalueres."

Læs hele politikpapiret og en rapport om kommunikationsproblematikken, som udvalget har udarbejdet, på LEVs hjemmeside www.lev.dk. Har du kommentarer til politikpapiret er du meget velkommen til at skrive til LEV på lev@lev.dk

UDVALGET HAR BESTÅET AF:

Birgit Kirkebæk
Stella Thomsen
Kirsten Steenfatt
Kitt Boel
Alice Hasselgren

ÅRHUS 6-8.MAJ
NORDISK KONFERENCE 2010

Fra psykisk lidelse til psykisk sundhed

FOKUS PÅ MENNESKER MED UDVIKLINGSHÆMNING

Hvor er vi i dag – og hvor er vi på vej hen?

Kom og bliv meget klogere på psykiske lidelser hos mennesker med udviklingshæmning på Nordisk Konference 2010 – Fra psykisk lidelse til psykisk sundhed.

Du kan blandt meget høre om:

- Behandling, forebyggelse og løsninger
- Kommunikation, relation og kontakt
- Etik, medbestemmelse og menneskerettigheder
- Håb og recovery

Der vil være foredrag fra Norden, Holland og England og mulighed for at deltage i workshops, institutionsbesøg og sightseeing. Du får ny viden, fest og kultur – og en enestående mulighed for at skabe nye, spændende kontakter.

Sammen med konferencen afholder vi også den censurerede kunstudstilling

VERDEN ER I FARVER

med kunstværker lavet af udviklingshæmmede fra hele landet. Der er fernisering på udstillingen på Museum Ovaraci torsdag d. 6. maj klokken 14, og alle er velkomne.

Du er også velkommen til at ringe eller skrive til Center for Oligofrenipsykiatri på telefon 77 89 29 90 eller Mette Egelund Olsen på metteols@rm.dk

Tilmeld dig og læs mere om konferencen og kunstudstillingen på www.konferencen2010.dk

ANNONCE

Nikolaj i gang med Herbor på computeren.

Få et abonnement på **Herbor** til fordelagtig pris

AF STIG CHRISTENSEN, ORGANISATIONSKONSULENT I LEV ■ FOTO ARKIV

LEV har indgået en aftale med firmaet Flexsus, der forhandler computerprogrammet Herbor, som betyder, at du kan spare store penge på et abonnement på Herbor

Computerprogrammet Herbor gør det muligt, at også mennesker med udviklingshæmning kan maille og kommunikere via internettet. Almindelige mailsystemer stiller krav om, at brugeren er god til at læse og skrive. Her er Herbor anderledes, da det i høj grad er båret af billeder, og det understøttes af en talefunktion. Der er også kalender og andre nyttige funktioner.

Herbor fungerer ved, at brugerne har et abonnement. Der betales et oprettelsesgebyr på 495 kr. Man kan vælge et abonnement på seks måneder, som koster 595 kr. eller på 12 måneder til 949 kr. Samarbejdsaftalen mellem LEV og Flexsus betyder, at LEV-medlemmer får oprettelsen gratis.

Noget af det rigtig gode ved Herbor er, at systemet giver mulighed for at fastholde venskaber og holde kontakt med vennerne. Der er gode erfaringer med, at familier med hjemmeboende børn kan opbygge gode vaner omkring deres kommunikation, så man senere – når den unge er flyttet hjemmefra – kan bevare kontakten uden indblanding fra personalet. Herborbrugere på bostederne har mange flere kontakter end andre beboere.

Samarbejdsaftalen giver ikke kun fordele for nuværende LEV-medlemmer. Herbor betaler et års medlemskab til nye abonnenter, der melder sig ind i LEV. Læs mere om samarbejdsaftalen på www.lev.dk, og der er nærmere information om kommunikationsplatformen på www.flexsus.dk

SMÅ ANNONCER

SMÅ ANNONCER

SMÅ ANNONCER

SMÅ ANNONCER

ANNONCE

LEV på lyd-cd

Ønsker du at modtage en digital udgave af LEV-bladet på cd, så kontakt LEV på tlf. 3635 9696.

Eneste betingelse er, at man er medlem med blad!

Nyt projekt skal afslutte LEVs engagement i Uganda

LEV fik i december 2009 midler fra Udenrigsministeriet til at gennemføre et afsluttende projekt med forældreorganisationen UPACLED i Uganda. LEV og UPACLED har siden 1996 samarbejdet omkring forskellige aktiviteter.

Det overordnede formål har været at styrke UPACLEDs evner og muligheder for at tale mennesker med udviklingshæmning og deres familiers sag over for myndighederne og befolkningen i Uganda. Folk med udviklingshæmning i Uganda er nogle af de mest udsatte og fattigste mennesker, og de og deres familier har meget få muligheder for at få hjælp og støtte. Det afsluttende projekt "JOMBOLA" skal sikre, at UPACLED kan fortsætte sit arbejde uden hjælp fra LEV og Udenrigsministeriet.

Projektet vil arbejde med at styrke lokale forældregrupper, der arbejder på frivillig basis, som man kender det fra LEV i Danmark. Desuden vil man i projektet arbejde på, at UPACLEDs samarbejde med andre handicaporganisationer i Uganda forbedres, og deres kontakt med andre samarbejdspartnere forøges. Projektet varer treethalvt år og har et budget på 6,7 millioner kroner, der er fuldt finansieret af Udenrigsministeriet.

Helles rejselegat

SIDSTE FRIST for indsendelse af ansøgninger til Helles rejselegat er fredag den 31. marts 2010. Ansøgningskemaet kan man finde på LEVs hjemmeside www.lev.dk eller rekvireres hos spn@lev.dk.

KØRESTOLE TIL UGANDA

Den 5. januar ankom en længe ventet container til LEVs partner i Uganda, UPACLED. Containeren havde været undervejs i to-enhalv måned fra Danmark. Containeren var fyldt med brugte hjælpemidler, der var blevet indsamlet hos hjælpemiddelcentralerne, hovedsagligt i Region Hovedstaden. Hvis udstyret ikke var blevet samlet ind, var det blevet smidt ud. Udstyret talte blandt andet kørestole, rollatorer og krykker, som der er stor mangel på i Uganda. Der var derfor stor glæde hos UPACLED over at modtage udstyret. UPACLED vil uddele tingene blandt sine medlemmer. Udstyret er sendt gennem ordningen "Genbrug til Syd", der bliver administreret af Mellempfolkeligt Samvirke og finansieres af Danida.

Kort nyt

Skole opkaldt efter Lilli Nielsen i Tyskland

Den danske synspædagog Lilli Nielsen, der er kendt verden rundt for de metoder og materialer, hun har udviklet til mennesker med udviklingshæmning, havde sidste år den store ære, at den tyske specialskole "Schule für Körperbehinderte" blev omdøbt til "Lilli-Nielsen-Schule". Ved navneceremonien deltog Lilli Niensens to sønner, mens Lilli Nielsen selv, som i dag er 82 år, sendte en videohilsen, skriver Synshandicap.

Hjælpe-middel-konferencen 2010

Med FN's Handicapkonvention, lovforslag om frit valg og øget fokus på velfærdsteknologi har fagpersoner, som arbejder på hjælpemiddelområdet, fået smidt tre nye store badebolde i hænderne, som de forventes at holde i luften. Dette skal ses i sammenhæng med, at de fleste i realiteten stadig er i gang med at få jongleret eftervirkningerne af strukturreformen på plads.

Det er temaet for Hjælpe-middel-konferencen 2010, der afholdes den 9. marts på Comwell i Kolding.

Konferencen er blevet forumet, hvor professionelle fastholder og udvikler en fælles forståelse af hjælpemiddelområdet. Læs mere om konferencen på www.hmi.dk

Fang drømmen

Det handler om at have en drøm
– hvad er din drøm?

KLAP

LEV startede sidste år Projekt KLAP. Formålet med projektet er at vise, at mange mennesker med udviklingshæmning kan og vil ud på det ordinære arbejdsmarked. Projektet vil således vise, at der er alternativer til de beskyttede værksteder, og at disse alternativer mange gange er billigere og bedre for den enkelte og for samfundet.

Der er netop lavet tre nye pjecer om projektet målrettet henholdsvis pårørende til unge med udviklingshæmning, fagpersoner og arbejdsgivere. Her kan man læse mere om, hvad det vil sige at have en medarbejder, der er udviklingshæmmet, de mange aktører på området, Projekt KLAP og meget, meget mere.

Pjecerne kan downloades på www.projektklap.dk eller bestilles gratis hos LEV på tlf. 3635 9696 eller email: lev@lev.dk

10 elever og to lærere bygger deres egen skole

På en lejet grund i kolonihaveforeningen Margrethelund i Svendborg er ti elever med særlige behov samt to lærere fra CSV Sydøstfyn – Center for Specialundervisning for Voksne – i gang med at bygge deres egen skole. Det er en lille have-skole, hvor de og andre elever kan få et års uddannelse i havebrug og haveservice og derefter indgå i haveteams, der servicerer ældre medborgere.

Projektet er kommet i gang med penge fra CSV Sydøstfyns interne udviklingspulje, og det bliver bakket op af Svendborg Ælde-råd, som byder de kommende have-teams velkommen.

Haveskolen bliver en del af CSV Sydøstfyns tre-årige ungdoms-uddannelse for unge med særlige behov.

3 ud af fire elever i specialskoler får ikke afgangsprøve

Specialskoler og specialklasser er omfattet af folkeskoleloven og skal derfor leve op til de samme krav som den ordinære folkeskole. Alligevel modtager mere end halvdelen af eleverne i specialskolerne og specialklasserne ikke undervisning i samtlige obligatoriske fag på deres klassetrin. Det kan være en af grundene til, at så få elever fra specialskoler og -klasser ender med at tage folkeskolens afgangsprøve. Sådan konkluderer Center for Ligebehandling af Handicappede på en undersøgelse af fagligheden i specialskoler og specialklasser.

Læs mere om undersøgelsen på www.clh.dk

Strandvænget deles i tre

Bygningerne ligger der stadig, beboerne bor der endnu, og personalet arbejder fortsat i betonhusene ned mod Storebælt. Men nu er navnet Strandvænget snart historie. Region Syddanmark har besluttet at dele den store institution op i tre mindre enheder med hver sin ledelse og hver sit personale.

Navnene på afdelingerne, som ledelsen kalder botilbud, er Skovhuse, Engbo og Lilleskov.

Men der vil formentlig gå omkring fem år inden beboerne er på plads i de nye institutioner, for samtidig med den nye opdeling begynder en kæmpe ombygning af bo-afdelingerne. De nuværende boliger, der reelt er små værelser, skal nemlig total-renoveres, så alle beboerne ender med at få større og bedre boliger, skriver Fyens Stiftstidende.

Kommunekredse

LANDSFORENINGEN LEV:

– udvikling for udviklingshæmmede

LANDSFORMAND:

Sytter Kristensen
Tlf. 5927 7323, fax 5920 9652
e-mail: sk@lev.dk

NÆSTFORMAND

Kitt Boel
Tlf. 8628 0925
e-mail: koltvej_35@adslhome.dk

LEV-BLADET:

Nr. 1/59. Årgang 2010
ISSN: 1903-7937

PROTEKTOR:

Hendes Majestæt
Dronningen

MEDLEM AF:

Inclusion International
NSR – Nordisk Samarbejdsråd

LANDSKONTOR:

Kløverprisvej 10 B, 2650 Hvidovre
Telefon: 3635 9696
E-mail: lev@lev.dk
Web: www.lev.dk

KONTOR- OG TELEFONTID:

Mandag til torsdag: 9.00-16.00
Fredag: 9.00-13.00
GIRO:

5 49 00 06 (kontingent)
2 00 10 04 (gaver og bidrag)

ANSVARSHAVENDE REDAKTØR:

Sytter Kristensen

REDAKTION:

Arne Ditlevsen, Sytter Kristensen,
Lasse Rydberg, Hans Andersen

FORSIDEFOTO:

Hans Juhl

STOF TIL BLADET SENDES TIL:

Kløverprisvej 10 B, 2650 Hvidovre
Telefon: 3635 9696
Telefax: 3635 9697
E-mail: redaktion@lev.dk
Indsendte bidrag afspejler ikke
nødvendigvis LEVs holdninger.

DEADLINES:

LEV 2/10 udkommer medio
april, deadline 15. marts 2010
LEV 3/10 udkommer medio
maj, deadline 22. april 2010

ANNONCEKSPEDITION:

Damgårdsvvej 46, Gram
8660 Skanderborg
Tel. 8793 3788
Email: fl@flekklame.dk

OPLAG:

9.400 stk.

TRYK: Glumsø Bogtrykkeri

LAYOUT: Synergi
Telefon: 7027 9003

LEVS RÅDGIVNINGSTJENESTE:

Mandag, tirsdag, onsdag:
10.00 - 12.00
Torsdag, fredag, lørdag, søndag:
Lukket
Ring 8038 0888
(LEV betaler samtalen)
E-mail: raadgivningen@lev.dk

Assens/Middelfart/Nordfyn

Ingrid Rasmussen
Tlf: 6445 1562
e-mail: ingrid.rasmussen@kabelmail.dk

Bornholm

Svend Pedersen
Tlf. 5695 6326
e-mail: svend_p@tiscali.dk

Billund

Kristen Haubjerg
Tlf. 7532 1119
e-mail: elsemarie.kristen@mvb.net

Brøndby/Ishøj/Vallensbæk

Torben Olsen (kontaktperson)
Tlf. 3647 0212
e-mail: torbenogsus@olsen.mail.dk

Dragør-Tårnby

Alex Dufrenne
Neelsvej 5
2791 Dragør
e-mail: alex.dufrenne@mail.dk

Egedal

Jane Villemoes
Tlf. 4031 7597
e-mail: janevillemoes@msn.com

Esbjerg/Fanø

Carl Henning Møller
Tlf. 7514 2879
e-mail: chm@kreds.lev.dk

Favrskov - Skanderborg

Jytte B Sørensen
Tlf. 8622 4631
e-mail: jytte.soerensen@kreds.lev.dk

LEV Faxe/Vordingborg

Kristian Nicolaisen
Tlf. 22 59 30 50
e-mail: vibeke@angelman.eu

Fredensborg/Humblebæk

Michael Willenbrack
Tlf. 4848 0031
e-mail: michael.willenbrack@tdcadsl.dk

Frederiksborg

Ejvind Wilms
Tlf. 3321 7002
e-mail: ejvind.wilms@kreds.lev.dk

Frederikshavn/Læsø

Tove Nørgaard Jensen
Tlf: 9829 2186
e-mail: frugthaven10@jensen.tdcadsl.dk

Frederikssund

Astrid Schøbel
Tlf. 4731 4815
e-mail: astrid@schoebel.dk

Furesø

Sine Holm
Tlf. 4498 4454
e-mail: sine@biomerieux.dk

Fåborg/Midtjylland/Ærø

Ulla Stick
Tlf. 6268 1987
e-mail: ulla.stick.kredslev@mail.dk

Gentofte

Alice Hasselgren
Tlf. 4364 6467
e-mail: alice.hasselgren@mail.dk

Gladsaxe

Mads Rimmen
Tlf. 3513 4419
e-mail: mads.rimmen@vip.cybercity.dk

Greve

Sten Holst
Tlf. 4390 3306
e-mail: sten.holst@mail.dk.

Gribskov

Vakant
Kontakt Stig Christensen, LEV
Tlf. 3635 9696
e-mail: sc@lev.dk

Guldborgsund

Tina Farinha
Tlf. 2625 0800
e-mail: farinha@mail.dk

Haderslev

Solvej Laugesen
Tlf. 7484 1665
e-mail: solvej@dlgmail.dk

Halsnæs

Rita Simonsen
Tlf. 4971 9471
e-mail: ritas@os.dk

Hedensted/Horsens

Mikael Bisted
Tlf. 7568 1227
e-mail: stened@mail.dk

Helsingør

Jacob Svendsen
Tlf. 4922 6162
e-mail: jacob.svendsen@pol.dk

Herlev

Marianne Ulrich-Jørgensen
Tlf. 4491 9168
e-mail: ml.ulrich@privat.dk

Herning/Ringkøbing/Skjern

Inge-Lise Pilgaard
Tlf. 9719 1910
e-mail: inge-lise.pilgaard@kreds.lev.dk

Hillerød/Allerød

Dorthe Kann
Tlf. 4826 1050
e-mail: kannrose@post8.tele.dk

Hjørring/Brønderslev/Jammerbugt

Fridolin Laager
Tlf. 9847 9116
e-mail: laager@mail.dk

Holbæk

Morten Løvschall
Tlf. 5917 3917
e-mail: morten@lovschall.name

Holstebro

Jørgen Bloch Lauritsen
Tlf. 9749 1629
e-mail: bloch@adslhome.dk

Hvidovre

Vakant
Kontakt Stig Christensen, LEV
Tlf. 3635 9696
e-mail: sc@lev.dk

Høje Taastrup

Asger Høg
Tlf. 4656 3710
e-mail: ahog@tdcadsl.dk

Hørsholm

Flemming Sundt
Tlf. 4586 1707
e-mail: connie@poulsen.mail.dk

Ikast-Brande

Tove Carlson
Tlf. 9725 2058
e-mail: mail@t-carlson.dk

Kalundborg

Pia Schmidt
Tlf. 2012 3383
e-mail: pl@schmidt.mail.dk

Kolding

Grethe Blond
Tlf. 7551 8263
e-mail: hcb220238@mail.tele.dk

København

Steen Stavngaard
Tlf. 3646 3783
e-mail: ss@sankt-anna.dk

Køge

Frank Poulsen
e-mail: lev.frank-poulsen@mail.dk

Lejre

Bjørn Lykke Sørensen
Tlf. 4648 0976
e-mail: lykke.soerensen@privat.dk

Lemvig

Anette Broe Henriksen
Tlf. 9782 2768
e-mail: anette.broe@kreds.lev.dk

Lolland

Gyrithe Sidor (kontaktperson)
Lavendelvej 11
4920 Søllested

Mariager Fjord/ Vesthimmerland/Rebild

Ella Holm Hansen
e-mail: eh@ellaholmhansen.dk

Morsø

Lone Øst
Tlf. 9776 4698
e-mail: zenofexxx@sol.dk

Nyborg/Kerteminde

Laurits Nielsen
Tlf. 6534 1509
e-mail: lauhed@mail.dk

Næstved

Laëtitia Taylor
Tlf. 2349 1131
e-mail: LEV_naestved@yahoo.dk

Odder/Samsø

Finn Thranum
Tlf. 2177 1622
e-mail: finnthranum@ofir.dk

Odense

Flemming Larsen
Tlf. 6616 7203
e-mail: stegsted@gmail.com

Odsherred

Bjarne Milandt Petersen
Tlf. 5993 0798
e-mail: bmilan@nyka.dk

Randers

Preben Schmidt
Tlf. 8640 2217
e-mail: preben@achtenschmidt.dk

Ringsted

Mona Williams
Tlf. 5764 3584
e-mail: williamsz@ofir.dk

Roskilde

John Møller
Tlf. 4632 7632
e-mail: john_moller1@msn.com

Rudersdal

Claus T. Hansen
e-mail: cth@cubizz.com

Rødovre

Irene Schimmell
Tlf. 3670 6492

Silkeborg

Anders Christensen
Tlf. 8684 6221
e-mail: jagachristensen@hotmail.com

Skive

Inge Vibeke Hahn
Tlf. 9753 5727

Slagelse/Sorø

Niels Gerner
Tlf. 5852 6320
e-mail: kirsten@gerner.dk

Solrød

Ove John Nielsen
Tlf. 5614 2133
email: ojn@privat.dk

Stevns

Susanne K. Pedersen
Tlf. 5650 4315
e-mail: sanand@mail.dk

Struer

Palle Olsen
Tlf. 9785 3815
e-mail: palle.olsen@kreds.lev.dk

Svendborg/Langeland

Frank E. Jensen
Tlf. 6222 1490
e-mail: edelberg@stofanet.dk

Sønderborg

Jonna Rasmussen
Tlf. 7443 3665
e-mail: osfire@rasmussen.dk

Thisted

Vakant

Tønder

Jens Ellekjær
Tlf. 7472 4094
e-mail: je@kreds.lev.dk

Varde

Ellen Højberg
Tlf. 7524 1260
e-mail: hoejberg@tele2adsl.dk

Vejen

Finn Nygaard
Tlf. 7552 4740
e-mail: finn@asbovej.dk

Vejle

Kirsten Sørensen (kontaktperson)
Tlf: 7573 5809
e-mail: ksorensen@stofanet.dk

Viborg

Henning Hansen
Tlf: 8669 9797

Ærø

Susanne Jørgensen (kontaktperson)
Tlf. 6253 3319
e-mail: bs@hus.dk

Åbenrå

Magny Jønch
Tlf. 7452 6472
e-mail: magnyjonch@webspeed.dk

Ålborg

Annette Andreasen
Tlf. 9814 4714
e-mail: a.andreasen@home3.gvnet.dk

Århus/Norrdjurs/Syddjurs

Jan Kristensen
Tlf. 8628 0925
e-mail: jankr@dadlnet.dk

Angelmanforeningen i Danmark

Jan Øberg
Tlf. 7594 4574
e-mail:
angelmanforeningen@gmail.com
www.angelman.dk

Cri du Chat Foreningen

Birthe Villani
Tlf. 8611 8887
e-mail: villani@mail1.stofanet.dk
www.criduchat.dk

Danske Døvblindfødtes Forening

Vibeke Faurholt
Tlf. 9885 4332
e-mail: faurholt@mail.tele.dk
www.danskdxbf.dk

Dansk Forening for Tuberos Sclerose

Liselotte W. Andersen
Tlf. 8627 7714
e-mail: brandersen@webspeed.dk
www.tuberoessclerose.dk

Den danske CDG-forening

Pia Seitzberg
Tlf. 3512 5125
e-mail: johnnymadsen@email.dk
www.cdg.dk

Foreningen Handicappede Børn Uden Diagnose

Anja Grevinge
Tlf. 6178 0508
e-mail: hbud@forum.dk
www.hbud.dk

Landsforeningen for Rubinstein-Taybi Syndrom

Claus Jørgensen
Tlf. 4018 4050
e-mail: georgsholm@mail.dk
www.rubinstein-taybisyndrom.dk

UniqueDanmark

Dorte Vestergren Møller
e-mail: dorte@uniquedanmark.dk
www.uniquedanmark.dk

Kristelig Handicapforening

Ellen Hessellund Mikkelsen
Tlf. 8741 0138
e-mail: landskontor@k-h.dk
www.k-h.dk

Landsforeningen Downs Syndrom

Brita Mannick Laursen
Tlf. 9749 6688
e-mail: ulbrit@tele.dk
downssyndrom@downssyndrom.dk
www.downssyndrom.dk

Landsforeningen for Fragilt X syndrom

Helle Hjalgrim
Tlf. 4448 5808
e-mail: helle.hjalgrim@dadlnet.dk
www.fragiltx.dk

Dansk Forening for Williams Syndrom

Michael Lauridsen
Tlf. 6441 5391
e-mail: williamssyndrom@mail.dk
www.williams-syndrom.dk

LUMA – Landsforeningen der arbejder for Udviklingshæmmede Med Autisme

Henrik Sloth
Tlf. 4453 0697
e-mail: luma@lumaweb.dk
www.lumaweb.dk

Landsforeningen for Prader-Willi Syndrom

Kristina Bartholin Henriksen
Tlf. 2254 6653
e-mail: : elle-kristina@heaven.dk
www.prader-willi.dk

Landsforeningen for Sotos Syndrom

Yvonne Wounlund
Tlf. 6447 1090
e-mail: yvonne-wounlund@mail.dk
www.sotos.dk

Landsforeningen Rett Syndrom

Winnie Pedersen
Tlf. 7020 2053
e-mail: post@rett.dk
www.rett.dk

ULF – Udviklingshæmmedes Landsforbund

Lisbeth Jensen
Tlf. 7572 4688, Fax 7572 4633
e-mail: ulf@ulf.dk
www.ulf.dk

KNUS

Lene Bang Larsen
Tlf. 3649 0899
e-mail: lene@knus.nu
www.knus.nu

Copyright:
LEV må gerne kopieres og på anden måde anvendes, hvis kilden tydeligt angives.
Et eksemplar af den pågældende publikation bedes tilsendt LEVs redaktion.
ISSN 1903-7937

ANNONCE

ANNONCE

Som pårørende til udviklingshæmmede og medlem af LEV kan du opnå gode rabatter på dine forsikringer hos Codan. Ring og hør mere på 33 55 55 55.

DET HANDLER JO BARE OM AT LEVE

LEV og Codan har sammen udviklet en række forsikringer, der er specielt tilpasset handicappedes og udviklingshæmmedes behov.

Vi kalder dem **HANDI** forsikringer

Du får f.eks. med HANDI hændelsesforsikring en række fordele i forhold til andre ulykkesforsikringer.

Blandt andet dækning af brilleskader, tandskader og knoglebrud, og så kræves der ingen helbredsoplysninger.

Ring nu til LEV og hør mere om alle HANDI forsikringerne, og hvordan vi hjælper dig med at forsikre det liv, du lever.

Al henvendelse til: Landsforeningen LEV,
Kløverprisvej 10B, 2650 Hvidovre, Tlf. 3635 9696